

TELEGRAFUL ROMAN.

N° 39. ANUL IX.

Sâmb. 28. Septembrie. 1861.

Телеграфъ есе одатъ пе септемвль: Жоа. — Презмерационе се фаче дн Сивий ла еспедитра фойей; пе афаръ ла Ч. Р. поще, кз ванй гата, прин скрисори франкате, адресате кьтре еспедитрз. Предиши презмерацией пентрз Сивий есте пе ан 4. фл. 20 кр. в. а. еар пе о жметте де ан 2. фл. 10 кр. Пентрз челелате пьрди але Трансилванией

ши пентрз провинциеле дн Монархия пе зпап 5; фл. 25 кр. еар о жметате де ан 2. фл. 62 1/2 кр. Пентрз принц. ши перй стрине пе ан 9 ф. 45 кр. пе 1/2 ан 4 фл. 72 кр. в. а. In серателе се илгеск пентрз днжале брз кз 7. кр. ширз кз лигере мичи, пентрз а доза брз кз 5 1/2 кр. ши пентрз а треа ренедире кз 3 1/2 кр. в. а.

TRANSLVANIA.

Ordinatiea guverniala.

indreptata eatra Escellentia S'a D. Episcopu Andreiu Barone de Siaguna in eaus'a infiantindei noastre asotiatiuni pentru innaintarea literaturii romane si cultur'a poporului romanu.

Nr. 7993. 1861.

Escellentissime si Reverendisime Domnule Episcoppe!

Maiestatea Sa C. R. Ap. prin prenal't'a sa ordinatiune din 6. Sept. a. c. s'a induratu pregratiosu a concede, ca in urma asternuteluor statute pentru inaintarea literaturii romane si culturii poporului romanu, se se formedia o asociatiune, — ensa Maiestatea Sa C. R. Ap. s'a induratu a ordina, ca la §. 5-lea alu statuteloru se se faca dispositiune ca la alegerea aceluor membrii, carii nu suntu cetatiani austriaci, se se cera si consensulu acestui guvern regescu.

Despre aceasta prenal't'a si gratiosa resolutiune se incunosciintadia Escellentia Ta in urma gratiose ordinatiuni reg. din 13. Sept. a. c. Nr. 2868. pe-lenga retrimiteria testulu romanu alu statuteloru asternute incocce prin presidiulu fostei c. r. locotieintie, si indreptatu in intielesulu prenal'tei resolutiuni, — cu acelu adaosu, spre aducerea la eunosciinti'a asociatiunei, ca aceea, credintiosa chiamarei sa'e espuse in §. 2-lea, are a se restringe numai la sfer'a cursulu scientificu, si a se retienea dela amestecarea in trebile confessionali si politice, care si altminte suntu eschise prin a 3-a sectiune a statuteloru.

Intre altele cu respectu cuviintiosu remanendu Ai Escellentiei Tale deobligati Cserey Farkas m. p. Pop Maté m. p. secretarii.

Din siedinti'a guvernului alu Marelui Principatu alu Ardélului, tienuta in Clusiu in 26. Sept. 1861.

Aceasta inpartasire a guvernului s'a primitu in 25. Sept. despre tiencerea inaugurarei asociatiunei se va face insciintiare in numerulu urmatoriu alu Telegrafulu Romanu.

V. Orientare.

Sivii 27. Sept. Pestu Naplo dn N-ryal 223. svne, kz lvi Sürgöny li skris din Bienu: „foime cheptralistiche dnpen a se neodixni pentrz trebile ardelene, kchi dnkz pz vddz pe xartie viktorija, chea che leaz kosticit lorz mlate nevoi. Ashtentzrime lorz kz vzna ceama se vorz dnplini dn zimle acestea, mi dn Kanclaria azliko-tran-silvanz ashtentz reskriptz rezesk dn zi dn zi. Sigzrz este, kz dnz che Baronz Kemény saz dimitcionatz, chestivnea vnznei saz shters dnpre pro-pociciele rezestti; dnz ama se vede, kz dn pri-vinca sistemei de alezere nime naz fostz vine infor-matz. Se azde, kz alezere pz se vorz fache nichi dnz chekzri, nichi absoluz dnz 30,000. de svzlete, chi fiekare Komitatz, fiz mikz, fiz mare, va aleze doi Denztazi, mi vnzai acelu Komitate, ale kzrorz vnzrzalz impoznaicie treche peste 60,000. de svzlete, vorz aleze dnkz kzte vnz Denzatz dnz kzte 30,000. de svzlete. Dn vzna acestei svzri vnzrzalz romznilor se va vzri kz 10—15. kapete,

dnz chepreponderanca lvi pz este acizvratz prin asta asvpra elementzali maziarz. De alz parte pz este konstataz nichi acelu faimz, kakzuz Regalistii dntrnz vnzrz acemene din toate naicie se vor kopkietna la Dietz. Fizehte pz stz nevoia dn acelu dnprezvrare, kz Denztazi romzni vorz veni la Dietz dntrnz vnzrz mai vzrisorz, chi dn acelu, kz temeizalz leziztz saz okolitz, mi vnzai acasta, dar pz mi acelu kzetz: a denega naicie svzore kzviva Denztazi, az silitz pre Baronz Kemény spre dimitcionare.“

Noi obsevzisz la toate acestea 1, kz Gazetele cheptralistiche vienezze az o kombinacie slabz, deakz kntz kntzare de viktorie, kchi dn acelu puzzle Komitate, kare az o dnpoznaicie peste 60000. de svzlete, prelzngz chei doi Denztazi, kari dnz lezeu ardelalz din 1848. se alez, se va mai aleze dnkz mi kzte in Denzatz dnz fiekare 30000. de svzlete. Se vede, kz Gazetele cheptralistiche puzzli az dnvzdatz, deakz ele kredz, kz acastz svzrz poartz ikoana vzrnei viktorii. Din koptra noi afizmaz, kz o acemene svzrz mai vzlz este apz a dnvziza dn zimle poastre tabloz chei vekiz al esperimentzrilorz, dnpliniz kz o ikoanz palidz. De acelu

II. se zize dn korespondinca lvi Sürgöny kz isteciune vznz: kz alezere pz se vorz fache nichi dnz chekzri, nichi absoluz dnz 30000. de svzlete. Bedeci Gazetelorz cheptralistiche vienezze, pe akvi parte stz viktorija! vedeci, che afizmaz Korespondintele lvi Sürgöny, kz adekz dn vzna acelu svzrz, che voi privizi de o viktorie, vnzrzalz romznilor se va vzri la Dietz kz 10—15. kapete, dnz chepreponderanca lvi dnkz pz este acizvratz asvpra Elementzali maziarz.

III. Din akz esvzse s'ar vzrea, kakz Jzrnalele cheptralistiche vienezze arz trače jarzaz la bla romznezali, dnz dn akz esvzse lzvriztz se vede mi acelu, kz prelzngz acelu jarz pz va fiezre bla romznezali, kchi totz jarzaz chei vnz vznzle prelzngz bla Korespondentzali lvi Sürgöny, kare dnz vate jokz de Viktoria Gazetelorz cheptralistiche vienezze, kare kz mare sete ashtentaz svzra svzatovz pentrz trebile ardelene.

IV. Gazetele vienezze pz kznokz dorinzele poastre, deakz presvznz despre noi nezviala ktrz vreo chepreponderanz. Noi romzni pz vrez nichi o chepreponderanz, chi zicemz, kz pz vomz svzri nichi o chepreponderanz, saz svpremaicie dn parte naiciznelorz kopkzvitcare, chi pretindemz o koordinacie egale, vazatz dn lezi, mi acizvratz prin lezi pentrz toate naicie ardelene, mi pentrz toate Relidiele kreztine.

MI ka acasta se se fakz kz vnz temeiz, ashtentz, ka Bzrvazii naiciznelorz chelez pnz akz dn dnreptzicte se netezeaskz, mi se pregzteaskz kaleda chea mznvzitoare pentrz toate naiciele mi kopfesiele kreztine din Daz prin acelu, ka sv rezvnoaskz demzndareu chea dzestz a timzilorz postrii, kz adekz lezile koppliate mi aprovate pz mai potz sta, kchi patzra lorz este astfeliz, dnkz

pnz atznci pz se poate koresponde dnreteleor dorinze patriotice ale naicie romzne, pnz vna dnpre acelu lezi koppliate va vznzle dn valore.

Dn svzritz noi kredemz tare, kz Bzrvazii de Statz vzgzri, svzki mi samz vor pzkvizi asvpra Patriei mi a pzei ei, deakz vor mestertvziti prea vzlz, mi deakz vorz vrea sv dnzsvzeaskz lezilorz koppliate vreo mare Svncenie, saz poli metangere, kchi atznci vorz dovedz, kz svntz dnzmantii Prinzipiazali Egaliz dnreptziciz mi kz se dnkiz mi astziz Absoluzizmzali, kchi pz este destzaz a vzna vnzai pe vzze Libertateu, chi se cheze a o arzta dn fapta reale! La astfeliz de manifestacie svntemz noi romzni dnreptziciz dnz dnreptziz, che ni dn Patria poastrz, mi kare pz ni se poate denega, kchi anzaz 1537. che plinz de pzkate pentrz chele trei naici privileziate dezze se vznzize dnvntea anzali 1861.

Sivii 23. Sept. Eri se chelezvz zioa opozastikz a Maiestatei Sale dnprezralz mi rezelz postz kz kvzenita solemnitate dn toate visericiele. Dn Biserika katolikz se dnz miza miztarz la 9 ore de feldezperiorz, la kare a vzat parte dnalta dneperalitate mi toate vranzele miztare mi civile. Soldazii az stat dn vzradz dn dnzaz vzre, fizrz a da salve. Tot pe timzaz acelu dnvntz mi Ekselencia Sa Pzrintele Episcopz Andreiz Bar. de Szagyn a C. Litvzrie kz mai vzlz P. P. Protomonz mi Preozii mi az fizkz vzgzvizi dn dnziki pentrz svnzateu mi dnzelngata viaz a Maiestatei Sale. Anoi Korz az dnvntz imzaz ponzlar. La 3 ore dnz amezzi a fostz pznz mare diplomatik la Ekselencia Sa P. Episcop, la kare Ekselencia Sa a vzdikatz mi vz toastz tare potriviz dntrz svnzateu Maiestvzii Sale. Mvzika miztarz esekz dn kvrtea rezedinziei vznte piece alese, dnpre kare fizrz mi trei romznesti.

Sivii 25. Sept. Dntr'o kvvzntare a primatelz Bzrvaziei, dnvntz dn kopregacivnea Komitatenz astrigonzali vzvzrz ktrz ponderocitate vzne Prezvinca sa pe projektz fizkz de komitetzaz chelez 27 dn privinca Naiciznalitvzilor mi a limbelor netaziare, pe kareu dn dnprezvriz mi noi dn vnmerii 34. mi 35. ai jzrnalezali postz, ziknz dnpre altele ama: tokmai ama sa vzatz prin vzvlikareu projektzali Komizivnei nacionale vaza ori ktrei vznz, kare poate aveu sv kopvzre vzna dn delczere dnpre seminziele sorore. Naicivnea maziarz pz mia rezervatz alta prerogativz dnvntea che-loramalte sorori naicizni, dezetz, ka ea sv ktezaz a se vznta dn svzrz dn tvi la apzrarea demnitvzii rezestti asekvrate prin korona C. Stefanz mi a libertvzii chezvene.“ Cine a четit acelu projekt pz are dnz de komentariiz la kvvzntele D. Primate, ele dnz de kategoria aceluor, dn kare ma-ziazii afizmaz kz perikz de a vatzkorii adevzrz, kz ei voieskz sv vziazkz kz naicivnele sorore dn dragoste fizvzaskz mi dn chea mai vnz vznz, vnzai acelu se se leze de limba lor dn toate a-

